

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **P. G.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 191 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 listopada 2023 r.

wniosku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

zawartego w postanowieniu z dnia 26 września 2023 r., sygn. akt II K 516/23/S,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 *a contrario* k.p.k.

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 września 2023 r., sygn. akt II K 516/23/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie wystąpił do Sądu Najwyższego – w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. – o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy P. G. oskarżonego o czyny z art. 191 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 191 § 1 k.k. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że powodem inicjatywy jest fakt, iż jedną z osób pokrzywdzonych czynami zarzucanymi oskarżonemu jest G. W., która od początku września 2023 r. została zatrudniona na stanowisku protokolanta sądowego w Wydziale II Karnym sądu właściwego miejscowo, a więc tym, przed którym niniejsza sprawa zawisła. Zdaniem Sądu Rejonowego powyższy fakt, w powiązaniu z aktywnym udziałem pokrzywdzonej w postępowaniu przygotowawczym, w tym możliwością

przesłuchania jej w postępowaniu sądowym w charakterze świadka oraz ewentualnym podjęciu przez nią decyzji o wstąpieniu do tego postępowania w charakterze strony, w wypadku pozostawienia sprawy w dotychczasowej właściwości, „wydaje się (...) naruszać wspomnianą wcześniej wartość w postaci dbałości o wizerunek sądu jako organu niezależnego, w którym orzekają niezawisli sędziowie, którym nie można czynić zarzutu, iż w swojej służbie kierują się pozamerytorycznymi kryteriami”. Co więcej, jak to wywiódł sąd *meriti*, można w jego ocenie również antycypować, że również inni sędziowie i asesory orzekający w Wydziale II Karnym będą w przyszłości składać wnioski o ich wyłączenie, co będzie skutkowało naruszeniem zasady efektywności postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa sądu właściwego miejscowo o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. na uwzględnienie nie zasługuje.

Jak wielokrotnie wypowiadał się już Sąd Najwyższy w swoich wcześniejszych orzeczeniach, odstępienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo może nastąpić wyjątkowo, gdy istnieje realne zagrożenie dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a przepis art. 37 k.p.k. musi być interpretowany ściśle.

Tymczasem w sprawie niniejszej takie zagrożenie, wbrew wywodom Sądu Rejonowego, nie istnieje. Wskazywany przez Sąd układ procesowy nie oznacza, że rozpoznając sprawę, której rozstrzygnięciem zainteresowana jest – jako pokrzywdzona – osoba zatrudniona w sądzie a *quo* w charakterze pracownika administracyjnego, może wywołać realne a nie jedynie hipotetyczne obawy co do społecznego odbioru zapadłego orzeczenia. Atrybutem każdego sądu, w tym również mającego orzekać w tej sprawie, musi być niezawisłość oraz bezstronność i to jego rzeczą jest, aby tak właśnie, a więc jako orzekanie sprawiedliwe i zgodne z obowiązującymi przepisami postrzegane było przez opinię publiczną rozpoczęcie a następnie zakończenie procesu w sprawie P. G. Sąd nie może pod pretekstem przyszłych, nawet niekorzystnych opinii czy to ze strony podmiotów uczestniczących w postępowaniu, czy też postronnych obserwatorów, uchylać się od ciążącego na nim obowiązku rozpoznania sprawy zgodnie z prawem, w sposób

wolny od jakichkolwiek poza procesowych wpływów. To przecież jest, o czym nie można zapominać, istota wykonywania wymiaru sprawiedliwości.

Analizując dotychczasowy przebieg postępowania w tej sprawie w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie nasuwa się, zapewne błędny, lecz obiektywnie możliwy wniosek, o próbie uchylenia się tego Sądu od rozpoznania niniejszej sprawy. Przypomnieć należy, że obecne wystąpienie poprzedzone było wnioskiem o wyłączenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k., złożonym przez sędziego referenta, który nie został uwzględniony (postanowienie z dnia 7 września 2023 r., sygn. akt II k 516/23/S – k. 132).

Trudno też mówić o zagrożeniu dla bezstronności sądu w sytuacji, gdy wystąpienie w trybie art. 37 k.p.k. odwołuje się do faktu zatrudnienia pokrzywdzonej w sądzie właściwym miejscowo, która pracę tę rozpoczęła raptem trzy tygodnie wcześniej.

Jako wyłącznie hipotetyczne ocenić należy również te sugestie, w których wskazuje się na ewentualność składania wniosków o wyłączenie – na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. – przez innych sędziów i asesorów sądowych orzekających w tym Sądzie i jego Wydziale II Karnym. Oczywiście efektywność postępowania jest dobrem samym w sobie nie można jednak uznać, bez istnienia w tym przedmiocie oczywistych racji, aby przeważała na konstytucyjną zasadą rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Rzeczą Sądu Rejonowego w związku z tym jest, aby taką efektywność postępowania w tej sprawie zapewnić.

Kierując się powołanymi względami i nie znajdując podstaw do uznania, aby dobro wymiaru sprawiedliwości skutkowało koniecznością przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, orzeczono jak na wstępie.

[K.K.]

[ms]

